

# Nowe informacje o społecznościach zamieszkujących ziemię jarosławską i przemyską 600 lat p.n.e.

30 listopada 2022

Nieznane wcześniej informacje o ludach z scytyjskiego kręgu kulturowego, które 600 lat przed Chrystusem zamieszkiwały ziemię jarosławską i przemyską, będzie można poznać we wtorek w Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich. Prezentowana będzie m.in. książka przybliżająca ten temat.

Chodzi o publikację „Osada społeczności scytyjskiego kręgu kulturowego w Hruszowicach, stan. 2, jako element tzw. aglomeracji chotyńskiej”. Jej autorami są: dr Joanna Adamik-Proksa, mgr Ewelina Ocadryga-Tokarczyk, mgr Tomasz Tokarczyk (Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego), dr Wojciech Rajpold (Muzeum Zamkowe w Sandomierzu), dr Marcin Burghardt (Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich).

Scytowie to wojowniczy lud koczowników, który przybył do Europy ze wschodnich stepów Azji na przełomie VIII i VII wieku p.n.e. Nierozerwalnie związany był z historią Europy Środkowej i Wschodniej, a także Bliskiego Wschodu. Scytowie stworzyli kulturę, która odcisnęła swoje piętno na wielu innych ludach, zajmując obok Celtów istotne miejsce w historii, zaraz za Rzymianami i Grekami.

Archeolog dr Marcin Burghardt przypomniał w rozmowie z PAP, że kilka lat temu cały archeologiczny świat zadziwiły odkrycia w Chotyńcu w powiecie jarosławskim. Okazało się bowiem, że znajdujące się tam grodzisko, czyli pozostałość po obronnym osiedlu otoczonym wałami, jest o wiele starsze, niż wcześniej

sądzono.

„Gród został wzniesiony ponad dwa i pół tysiąca lat temu przez grupy ludności związane ze starożytnym plemieniem Scytów, przybyłe tu z terenów dzisiejszej Ukrainy. Podczas badań archeologicznych znaleziono tam pierwszą i jedyną w Polsce zachowaną w całości grecką amforę, datowaną na przełom VII i VI wieku przed Chrystusem” – zwrócił uwagę dr Burghardt, który brał udział w badaniach archeologicznych. Wyjaśnił, że naczynie to służyło jako pojemnik do transportu wina, sprowadzonego na rytualną ucztę do Chotyńca aż z terenów dzisiejszej Turcji.

Dalsze prace archeologiczne pokazały, że ludy o scytyjskiej kulturze zostawiły po sobie o wiele więcej śladów, niż samo grodzisko. Okazało się bowiem, że w otaczających gród w Chotyńcu mniejszych osiedlach, które nie miały charakteru obronnego, mieszkała na stałe ludność o scytyjskim obliczu kulturowym, która zbierała się na grodzisku przede wszystkim podczas odprawiania corocznych obrzędów.

„Badania archeologiczne na osiedlach w pobliżu Chotyńca dostarczają ciekawych informacji na temat życia codziennego ludności przybyłej na nasze ziemie ponad dwa i pół tysiąca lat temu. Uzupełniają wiedzę nabytą z analiz samego grodziska” – zwrócił uwagę archeolog.

Prace na Grodzisku w Chotyńcu prowadzone są od 2016 r. Udało się rozpoznać cały przebieg obwałowania, którego łączna długość wynosi ponad dwa kilometry. Całe grodzisko zajmuje ok. 40 hektarów.

Wokół rozpoznano również szereg osad, podobnych do tej w Hruszowicach, gdzie także stwierdzono materiały o scytyjskiej proveniencji. Archeolodzy wskazują, że można mówić o swego rodzaju całej aglomeracji, co jest dość spektakularnym odkryciem, ponieważ świadczy jednoznacznie o osiedleniu się na tych terenach dużych grup ludności przybyłej ze wschodu. Tzw.

aglomeracja chotyńska jest najbardziej na północny zachód wysuniętą enklawą osadnictwa scytyjskiego.

Archeolog zauważył, że wcześniejsze badania archeologiczne w Hruszowicach miały miejsce jeszcze przed budową autostrady A4 i dopiero późniejsze prace na grodzisku w Chotyńcu pozwoliły badaczom w pełni zrozumieć charakter odkrytych pozostałości. Jego zdaniem wśród znalezisk z osiedli z Hruszowic szczególną uwagę zwracają przedmioty stanowiące wyposażenie scytyjskiego łuczника – groty strzał, kościane zapięcie kołczanu.

„Jest też pierwszy, i jak dotąd jedyny w Polsce, zestaw zabytków wchodzących w skład uprzęży końskiej z okresu wczesnoscytyjskiego. Znaleziska te są bardzo istotne z tego powodu, że starożytni historycy piszą o Scytach właśnie jako o konnych wojownikach, którzy razili przeciwników gradem strzał z łuku” – podkreślił dr Burghardt.

Dr Elżbieta Sieradzka-Burghardt z jarosławskiego muzeum zauważyła, że osiedle odkryte na stanowisku 2 w Hruszowicach jest pierwszą osadą scytyjskiego kręgu kulturowego z południowo-wschodniej Polski, której pełne opracowanie ukazało się w formie książki.

Pierwsza prezentacja nowej książki o osiedlu w Hruszowicach „Osada społeczności scytyjskiego kręgu kulturowego w Hruszowicach, stan. 2, jako element tzw. aglomeracji chotyńskiej” odbędzie się w poniedziałek w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego; następnego dnia, we wtorek, promocję książki zaplanowano w jarosławskim muzeum.

Wydarzeniu w Jarosławiu towarzyszyć ma seminarium popularnonaukowe, na którym będzie można wysłuchać dwóch krótkich wykładów. „Spotkanie rozpocznie prezentacja wyników badań archeologicznych w Hruszowicach przedstawiona przez autorów książki. Podczas drugiego wykładu usłyszymy o scytyjskich przedmiotach w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, o których opowiedzą mgr Magdalena Krzemińska z

przemyskiego muzeum i dr Marcin Burghardt” – wskazała dr Sieradzka-Burghardt.

Publikacja została dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Autorstwo: Agnieszka Pipała

Źródło: [NaukawPolsce.pl](http://NaukawPolsce.pl)